

Udmøntning af Trepartsaftale III - etablering af RAR-model for koordination og aktørsamarbejde

8. marts 2018

Resume

Formålet med RAR-modellen er overordnet at sikre bedre koordination og aktørsamarbejde ifm. voksen- og efteruddannelsesindsatsen med henblik på at skabe et bedre match på arbejdsmarkedet.

- Det er aftalt, at de Regionale Arbejdsmarkedsråds (RAR's) opgave vil være at fastlægge strategierne for RAR's koordinerende indsats. Med udmøntningen af RAR-modellen vil RAR'ernes opgave blive udbygget i forhold til rådernes nuværende opgaver. RAR-modellen betjenes af de regionale arbejdsmarkedskontorer (AMK), hvor der ansættes VEU-tovholdere til at løfte opgaven. Arbejdsmarkedskontorerne betjener allerede i dag de otte Regionale Arbejdsmarkedsråd (RAR'erne).
- Det er aftalt, at de otte regionale arbejdsmarkedsråd (RAR) udpeger områder, hvor koordination og aktørsamarbejde skal styrkes fx på områder med særlig behov for arbejdskraft eller i den virksomhedsopsøgende indsats. Det er arbejdsmarkedskontorerne, der udfører de konkrete arbejdsopgaver. AMK'ernes opgaver består bl.a. i at:
  - a) Videreudvikle og formidle overblik over kompetenceefterspørgslen på arbejdsmarkedet regionalt og nationalt til uddannelsesinstitutioner, jobcentre og a-kasser, arbejdsmarkedets parter samt lokale erhvervs-servicecentre og væksthuse – bl.a. ud fra eksisterende viden og analyse fra regioner, kommuner og andre relevante aktører.
  - b) Levere overblik over mulighederne i og på tværs af beskæftigelses- og efter- og videreuddannelsessystemet til jobcentre og a-kasser, samt lokale erhvervs-servicecentre og væksthuse for derved at understøtte, at ledige og beskæftigede får målrettet opkvalificering hurtigere, og at virksomhederne får den efterspurgte kvalificerede arbejdskraft hurtigere. Det vil også sige, at AMK'erne får en betydelig opgave i at bidrage til den tværgående koordinering af kursusindkøb både inden for det enkelte RAR og på tværs af RAR'erne, således at flere kursushold faktisk kan gennemføres hurtigere på tværs af behov i virksomhederne og blandt de ledige
  - c) Etablere og indgå i relevante regionale, lokale og/eller brancheopdelte samarbejder mellem jobcentre, a-kasser, offentlige og private virksomheder, uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedets parter, regionerne samt de lokale og regionale erhvervsfremmeaktører.
- Det er aftalt, at der udvikles et kompetenceværktøj, som løbende kan identificere kompetencebehovet hos virksomhederne. Kompetenceværktøjet skal bruges til at skabe et bedre match mellem virksomhedernes efterspørgsel på kompetencer på den ene side, og jobcentrenes og a-kassernes uddannelsesindsatser for de ledige på den anden side. Kompetenceværktøjet skal desuden bruges til at understøtte RAR's valg af områder, hvor der skal igangsættes regionale samarbejder.

- Det er aftalt, at hvert RAR kan igangsætte eller bidrage til regionale analyser inden for fx områder med mangel på arbejdskraft eller paradoksproblemer, der kan bidrage til at kvalificere de regionale samarbejder.
- Endelig er det aftalt, at der følges op med en samlet evaluering ved brug af en ekstern evaluator og ud fra fastlagte succeskriterier, og at aftaleparterne orienteres herom.

Baggrund

I forbindelse med beskæftigelsesindsatsen er der behov for, at der i højere grad sker en koordinering af virksomhedernes efterspørgsel på kompetencer og jobcentrenes og a-kassernes uddannelsesindsatser for de ledige. Dette gælder særligt i forbindelse med rekrutterings- og flaskehalsudfordringer.

Der er således behov for at styrke samarbejdet og koordinationen mellem aktørerne inden for voksen-, efter- og videreuddannelsessystemet samt erhvervsfremme-, innovations- og beskæftigelsesområdet, således at det aktuelle behov for VEU imødekommes, herunder også med henblik på at dække mere specialiserede SMV'ers uddannelsesbehov. Det drejer sig bl.a. om at styrke samarbejdet mellem jobcentre, virksomheder, lokale og regionale erhvervsfremmeaktører og VEU-udbydere (almene, erhvervsrettede og videregående) i forbindelse med rekrutterings- og flaskehalsudfordringer.

Men der er også behov for at styrke koordinationen af den virksomhedsrettede indsats i hhv. erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen. Nogle virksomheder oplever hyppige besøg af virksomhedskonsulenter fra jobcentre, uddannelsesinstitutioner, den lokale erhvervsservice og Væksthusene, der hver sælger et "produkt" fx et kursus, et praktikophold eller et væksttjek, og her vil særligt SMV'erne have glæde af et bedre koordineret tilbud fra de enkelte systemer.

Det er således i Trepartsaftalen om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse aftalt, at regeringen og arbejdsmarkedets parter afsætter 25 mio. kr. årligt i 4 år til koordination og aktørsamarbejde i regi af RAR.

Succeskriterier og målepunkter for RAR og VEU-tovholdernes arbejde

Det er aftalt, at hvert RAR fastlægger de områder, hvor man vil styrke koordination og aktørsamarbejde. Det bør bl.a. gøres ved at inddrage relevante regionale og lokale aktører, samt ved at orientere sig i allerede eksisterende og velfungerende aktørsamarbejder.

Der følges op med en samlet evaluering i 2021 forud for udløbet af aftaleperioden. Der defineres en række succeskriterier for RAR's koordinerende indsats, og der foretages en formåling for at kunne vurdere progressionen ift. de fastsatte succeskriterier, som kan tage udgangspunkt i følgende:

1. Der er et bedre match mellem udbuddet og efterspørgslen efter voksen-, efter- og videreuddannelse både indenfor de brancher, hvor der er etableret regionale samarbejder, men også på tværs af brancher, der hvor det er relevant.

2. Virksomheder, jobcentre og a-kassers kursusønsker samordnes og koordineres, så der i højere grad kan oprettes og gennemføres hold for ledige og beskæftigede inden for områder, hvor det kan være en udfordring at få samlet kursusdeltagere nok.
3. Jobcentre, a-kasser, VEU-udbydere og arbejdsmarkedets parter i hvert RAR får et bedre overblik over, hvor der er mangel på arbejdskraft, og hvor der er igangsat tværgående samarbejde og koordination for at imødekomme dette.
4. Uddannelsesinstitutioner oplever, at det er lettere at tilrettelægge, koordinere og gennemføre kurser målrettet ledige og beskæftigede indenfor områder med rekrutteringsudfordringer.
5. Virksomhederne i de udpegede regionale samarbejder fx inden for områder med mangel på arbejdskraft oplever, at det er lettere at få opkvalificeret ansatte eller ledige til de stillinger, der er brug for. Samtidig bør målsætningen være, at henvendelserne til virksomhederne er af højere kvalitet, og er bedre koordineret blandt aktørerne.

Forslag til model for koordination og aktørsamarbejde

Nedenfor gennemgås de konkrete forslag til udmøntning af en RAR-model.

Det er aftalt, at de Regionale Arbejdsmarkedsråds (RAR's) opgave vil være at fastlægge strategierne for RAR's koordinerende indsats.

Det er aftalt, at der ansættes VEU-tovholdere i de tre regionale arbejdsmarkedskontorer under Beskæftigelsesministeriet (AMK), der i dag betjener de otte RAR. Tovholderne får til opgave at facilitere og forestå koordineringen og aktørsamarbejdet i overensstemmelse med de strategier RAR vedtager.

RAR udpeger regionale brancher og indsatsområder for styrket samarbejde og koordination

Det er aftalt, at de otte RAR skal udpege de områder med rekrutteringsudfordringer mv., hvor der skal ske styrket samarbejde og koordination mellem de relevante aktører inden for VEU-systemet og beskæftigelsesområdet. Udpegningen af brancher med særlig behov for arbejdskraft skal ske med udgangspunkt i et metodisk velfunderet værktøj til at identificere kompetenceefterspørgslen, suppleret af regionale analyser og viden fra regioner, jobcentre, a-kasser, arbejdsmarkedets parter, VEU-udbydere og erhvervsfremmesystemet.

Der kan være lokale eller regionale forskelle på RAR's behov for arbejdskraft, som nødvendiggør, at RAR selv kan igangsætte analyser, der skal fungere som kvalificering af deres arbejde. Det kan eksempelvis være analyser af lokale virksomheders konkrete behov for specialiseret arbejdskraft og om den eksisterende opkvalificering, der udbydes, dækker dette behov både i indhold, volumen og geografisk tilgængelighed. RAR kan formidle viden fra egne og fra samarbejdspartneres analyser til bl.a. jobcentre, a-kasser og uddannelsesinstitutioner.

RAR kan vedtage bestemte initiativer, der understøtter et øget samspil omkring voksen- og efteruddannelsesindsatsen mellem aktører på erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsesområdet, som VEU-tovholderne skal udføre.

Kvalificering af virksomhedernes kompetenceefterspørgsel

For at sikre et objektivt grundlag for RAR's identifikation af områder med rekrutterings- og flaskehalsudfordringer, således at tovholderne indsats fokuseres, er det nødvendigt med en systematisk og aktuel viden om *kompetenceefterspørgslen* på arbejdsmarkedet. Den viden findes ikke i dag, hvor Beskæftigelsesministeriets Arbejdsmarkedsbalance tager udgangspunkt i *stillingsbetegnelser*.

Derfor er det aftalt, at der ved hjælp af *machine learning* udvikles et kompetenceværktøj, som via jobopslagdata kan identificere udviklingen i de aktuelle kompetencebehov hos virksomhederne og at disse kobles til den eksisterende arbejdsmarkedsbalance¹. Ved at anvende machine learning belastes virksomhederne mindst muligt.

Formålet med værktøjet er således, at:

- Understøtte RAR's udpegning af områder, hvor der skal igangsættes regionale og evt. tværregionale samarbejder og brancher, hvor VEU tovholderne arbejde særligt skal koncentreres.
- Understøtte virksomhederne i deres identifikation af, hvilke kompetencer og dermed efteruddannelsesmuligheder, de mangler.
- Give input til udbuddet af uddannelser og uddannelsesinstitutionernes vejledning af borgerne.
- Støtte ledige og beskæftigede i deres valg af efter og videreuddannelse, fx via en mere målrettet vejledning.
- Understøtte jobcentrenes vejledning af de ledige.

I dag afdækker arbejdsmarkedsbalancen virksomhedernes behov ved hjælp af *stillingsbetegnelser*, men det er ofte svært at oversætte til uddannelsesverdenen, hvor uddannelser tilrettelægges efter kompetencer. Her vil et kompetenceværktøj kunne oversættes til konkrete opkvalificerings- og uddannelsesindsatser, som bliver omdrejningspunktet for VEU-tovholderne koordineringsarbejde.

Kompetenceværktøjet udvikles med inddragelse af Undervisningsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet og Erhvervsministeriet, og udviklingsarbejdet skal ses i sammenhæng med trepartsaftalens øvrige initiativer om dataudvikling. Værktøjet stilles til rådighed for alle, herunder jobcentre, a-kasser, VEU-udbydere, vejledningsaktører, relevante erhvervsfremmeaktører, efteruddannelsesudvalg og arbejdsmarkedets parter som åbne offentlige data i systematisk form og i et maskinlæsbart format (API).

---

¹ Dvs. klassificerer kompetencerne efter hvorvidt der er omfattende mangel, mangel, gode jobmuligheder, paradoks og mindre gode jobmuligheder inden for en branche.

Der vil blive nedsat en følgegruppe med arbejdsmarkedets parter til arbejdet med kompetenceværktøjet, som vil få præsenteret delresultater fra arbejdet og anvendelsesmulighederne.

Samtidig er det aftalt, at de enkelte AMK'er tildeles midler til udmøntning via beslutning i RAR til at gennemføre supplerende analyser af regionale kompetencebehov for RAR'erne inden for områder med mangel på arbejdskraft. Begge analysedele skal kombineres med den løbende kontakt, som RAR har, blandt andet via AMK'erne, til jobcentre, a-kasser, regioner, VEU-udbydere, erhvervsfremmeaktører, efteruddannelsesudvalg og i begrænset omfang virksomheder inden for områder med mangel på arbejdskraft, hvorved viden og retning kvalificeres.

Ind til de første resultater for udvikling af kompetenceværktøjet foreligger, bør RAR benytte sig af eksisterende analyser og data mv.

Formidling af kvalificeret overblik over efterspørgslen på arbejdskraft, koordinering af kursus-køb og etablering af regionale samarbejder

Konkret er det aftalt, at de otte RAR med sekretariatsbetjening fra AMKerne skal:

- Udvalge hvilke områder det pågældende RAR skal fokusere sin indsats indenfor med udgangspunkt i en præcis identifikation af arbejdsmarkedets kvalifikationsefterspørgsel. Til brug herfor kan AMK'erne inddrage relevante analyser fra samarbejdspartnere, som fx regioner, a-kasser, jobcentre, uddannelsesinstitutioner, andre ministerier og styrelser mv.
- Understøtter viden om efterspørgslen på arbejdsmarkedet regionalt og nationalt med udgangspunkt i, hvad det nye kompetenceværktøj viser, der er brug for. RAR kan kvalificere efterspørgslen yderligere ved hjælp af deres viden om de regionale arbejdsmarkeder og ved at trække på eksisterende regionale analyser fra relevante samarbejdspartnere. Der skal være særligt fokus på områder med mangel på arbejdskraft. Efterspørgslen på arbejdskraft og overblik over regionale vækstbrancher og erhvervsrettede styrkepositioner, som bl.a. regionerne kan bidrage med, skal formidles gennem AMK'erne til VEU-udbydere, vejledningsaktørerne, jobcentre og a-kasser samt lokale og regionale erhvervsfremmeaktører i hver af de otte beskæftigelsesregioner. Det kan fx være gennem branchespecifikke informationsmøder, møder med VEU-udbydere, jobcentre og a-kasser, hjælp til koordinering af rekrutteringssamarbejder mellem virksomheder, jobcentre, a-kasser og VEU-udbydere samt løbende sparring med aktørerne.
- Koordinere tværkommunale kursus-køb, bl.a. i forbindelse med politiske tiltag så som integrationsgrunduddannelsen (IGU), så VEU-udbydere i højere grad kan oprette og gennemføre hold også for små målgrupper, som har særlige uddannelsesbehov.
- Det vil være op til det enkelte RAR at indgå i dialog med de regionale og lokale aktører, for at finde frem til den rette model for værdiskabende samarbejder i RAR-området. Dette kan ske både ved at etablere regionale og lokale samarbejder og partnerskaber mellem jobcentre, a-kasser, virksomheder, VEU-udbydere, regioner og arbejdsmarkedets parter, og ved at fortsætte eksisterende samarbejder, der kan tjene samme formål. Herud-

over skal RAR indgå i regionale og lokale samarbejder om koordination af den virksomhedsrettede indsats på tværs af voksen-, efter- og videreuddannelsessystemet samt erhvervsfremme-, innovations- og beskæftigelsesområdet

Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet har som i dag ansvaret for VEU-udbuddet, og der ændres ikke i instruktionsbeføjelserne over for uddannelsesinstitutioner og jobcentre. Det indebærer, at det forsat er institutionerne, som har udbudsrettigheder og -pligter. Den personlige vejledning leveres i udgangspunktet af de institutionsuafhængige vejledningstilbud forankret i hhv. Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet, og hovedansvaret for den opsøgende indsats ligger hos uddannelsesinstitutionerne og aktiviteter støttet af puljen til opsøgende arbejde.

Efteruddannelsesudvalgene har fortsat ansvar for det specifikke indhold i AMU-målene.

Økonomi

Der er 25 mio. kr. årligt. Midlerne foreslås fordelt som nedenfor.

Tabel med fordeling af 25 mio. kr. årligt til RAR-modellen om koordination og aktørsamarbejde

	2018	2019	2020	2021
Analyser mm. *	5,1	4,3	2,8	4,8
<i>Heraf til metodisk værktøj, .</i>	<i>2,1</i>	<i>2,3</i>	<i>0,8</i>	<i>0,8</i>
<i>Heraf til RAR-analyser</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Heraf til evaluering mv.</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2</i>
Løn**	15,4	16,0	17,1	15,5
Øvrig drift (overhead)	4,5	4,7	5,1	4,7
I alt	25,0	25,0	25,0	25,0

*Analyser mm. dækker over drift og vedligehold af metodisk velfunderet værktøj til at identificere kompetencebehov hos virksomheder samt dækning af løbende analyser og andre aktiviteter målrettet arbejdsmarkedets behov.

**Lønkronerne svarer til, at der kan ansættes cirka 31 årsværk.

Lovændringer

Den aftalte model forventes at kræve lovændring af lov om organisering og understøttelse af den aktive beskæftigelsesindsats (LOB), hvori RAR's arbejde er fastsat, samt høring af forligskredsen bag beskæftigelsesreformen.

Processen skal koordineres med Undervisningsministeriet, da det forventes, at ændringer i LOB indgår i Undervisningsministeriets lovforslag, da der er tæt sammenhæng mellem lukning af VEU-centre og ændringerne i LOB. Hvornår dette kan træde i kraft afhænger af, hvornår udmøntningsprocessen er endeligt afsluttet.